

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Ndob/43/2024
Identifikačné číslo spisu:	6123260586
Dátum vydania rozhodnutia:	27.11.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivana Nemčeková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6123260586.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a členiek senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a JUDr. Lenky Praženkovej, v spore žalobcu ANDALEX REALITY, s.r.o., so sídlom Tehelná 42, Dunajská Lužná, IČO: 35 819 731, zastúpeného advokátom JUDr. Slávom Uhrinom, so sídlom Švabinského 19, Bratislava, IČO: 30 816 483, proti žalovanému EMEL BRATISLAVA, s.r.o., so sídlom Švabinského 21, Bratislava, IČO: 31 390 633, zastúpenému ADVOKAT-S, spol. s r.o., so sídlom Konventná 9, Bratislava, IČO: 35 948 540, o zaplatenie 6 313,78 eur s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. 80Cb/61/2023, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

Príslušným súdom na konanie v spore vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. 80Cb/61/2023 je Mestský súd Bratislava IV.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica dňa 02.11.2023 postúpil spor na prejednanie a rozhodnutie Mestskému súdu Bratislava III z dôvodu, že po podaní odporu žalovaným bol zo strany žalobcu podaný návrh na pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie vecí podľa § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o UK“).

2. Mestský súd Bratislava III s postúpením sporu nesúhlasil a namietol, že nie je súdom príslušným na prejednanie a rozhodnutie sporu. Nesúhlas s postúpením odôvodnil tvrdením, že v danej veci sa nejedná o obchodnoprávny spor, keďže nie je naplnený predpoklad povahy subjektov podľa ust. § 261 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej tiež „ObZ“) na strane žalobcu, nakoľko správca bytového domu v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (ďalej tiež „ZoVB“) nevystupuje ako podnikateľský subjekt (sám za seba), ale ako zákonný zástupca vlastníkov bytov a nebytových priestorov, ktorí sa voči žalovanému domáhajú zaplatenia nákladov spojených

so správou bytov a nebytových priestorov. Súd predkladajúci spis podporne poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 428/2019 a na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) sp. zn. 1Ndob/17/2024. Uviedol tiež, že zmluva o výkone správy bola uzatvorená v súlade s 8a ZoVB a okrem úpravy v tomto zákone sa na danú zmluvu subsidiárne aplikujú aj ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej tiež „OZ“) vrátane úpravy ochrany spotrebiteľa (§ 52 a nasl. OZ). V tejto súvislosti dodal, že nezáleží na tom, či je v danom prípade vlastníkom bytu alebo nebytového priestoru fyzická osoba alebo právnická osoba (viď uznesenie veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 28. apríla 2021, sp. zn. 11VCdo/5/2019, príp. m.m. rozsudok Súdneho dvora EÚ z 20. januára 2005, č. C-464/01 vo veci Johann Gruber proti Bay Wa AG a rozsudok Súdneho dvora EÚ z 2. apríla 2020, č. C-329/19 vo veci Condominio di Milano proti Euthermo SpA), pričom skutočnosť, že zmluva o výkone správy je zmluvou spotrebiteľskou, zároveň vylučuje záver o obchodnoprávnom charaktere predmetného právneho vzťahu. Podľa Mestského súdu Bratislava III predmetný spor nemá obchodnoprávny charakter, pričom na konanie a rozhodnutie je príslušný Mestský súd Bratislava IV.

3. Z vyššie uvedeného dôvodu Mestský súd Bratislava III predložil súdny spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súdu spoločne nadriadenému obom súdom podľa § 43 ods. 2 CSP na rozhodnutie o príslušnosti.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“), ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Mestskému súdu Bratislava III na rozhodnutie o príslušnosti (§ 43 ods. 2 CSP), po preskúmaní okolností sporu o príslušnosť, dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, je dôvodný.

5. Podľa ustanovenia § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

6. Podľa ustanovenia § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu.

7. Podľa ustanovenia § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

8. Podľa ustanovenia § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súde viazané.

9. Podľa ustanovenia § 12 ods. 2 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie v prvej inštancii je pre obvod Mestského súdu Bratislava IV miestne príslušný Mestský súd Bratislava IV.

10. Podľa ustanovenia § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

11. Podľa ustanovenia § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

12. Podľa ustanovenia § 14 ods. 3 zákona o UK, ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na

pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí.

Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

13. Podľa § 2 ods. 4 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (v znení zákonov č. 428/2004 Z. z. a č. 757/2004 Z. z.), sídlom Mestského súdu Bratislava IV je mesto Bratislava; jeho obvod tvorí územný obvod okresov Bratislava I, Bratislava II, Bratislava III, Bratislava IV a Bratislava V.

14. Podľa § 261 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej tiež „ObZ“), táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti.

15. Podľa § 261 ods. 8 ObZ, pri použití tejto časti zákona podľa odsekov 1 a 2 je rozhodujúca povaha účastníkov pri vzniku záväzkového vzťahu.

16. Podľa § 262 ods. 1 ObZ, strany si môžu dohodnúť, že ich záväzkový vzťah, ktorý nespadá pod vzťahy uvedené v § 261, sa spravuje týmto zákonom.

17. Podľa § 9 ods. 7 ZoVB, spoločenstvo a správca sú povinní vykonávať správu domu samostatne v mene a na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome.

Spoločenstvo a správca vo vlastnom mene zastupujú a konajú na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome pred súdom a iným orgánom verejnej moci; toto zastupovanie trvá, ak sa v konaní pred súdom alebo iným orgánom verejnej moci nepreukáže rozpor záujmov spoločenstva alebo správcu so záujmom zastupovaných vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome.

18. Podľa § 9 ods. 8 písm. b) ZoVB, spoločenstvo a správca zastupujú v konaní pred súdom a iným orgánom verejnej moci aj vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome, ktorí sa domáhajú úhrady dlhu alebo plnenia inej povinnosti vlastníkom bytu alebo nebytového priestoru v dome.

19. Upomínacie konanie je alternatívnym spôsobom uplatňovania peňažných nárokov k postupu podľa CSP. Konanie o predmetnom peňažnom nároku bolo začaté dňom doručenia návrhu na vydanie platobného rozkazu Okresnému súdu Banská Bystrica a po splnení podmienok podľa § 14 ods. 3 zák. o UK tento spor pokračuje na príslušnom súde podľa CSP v dôsledku podania návrhu žalobcu na pokračovanie v konaní. Z hľadiska uplatneného peňažného nároku konanie začaté na upomínacom súde tvorí jeden celok s konaním na súde príslušnom podľa CSP, pričom pre skúmanie procesných podmienok konania sú rozhodné okolnosti v čase začatia konania na upomínacom súde (§ 36 CSP) [m. m. 5Ndob/3/2023].

20. Upomínací súd postúpil spor na ďalšie konanie Mestskému súdu Bratislava III ako súdu kauzálnu príslušnému, nakoľko mal za to, že ide o obchodnoprávny spor. To, či spor možno definovať ako obchodnoprávny, závisí predovšetkým od právnej povahy (právneho statusu) strán a ich vzťahu, z ktorého spor vznikol. Z ust. § 489 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník vyplýva, že záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone. Z dikcie ustanovenia § 261 ods. 1 ObZ je zrejmé, že na to, aby sa určitý záväzkový vzťah mohol kvalifikovať ako obchodnoprávny, musí byť okrem požiadavky kladenej na povahu subjektov daného vzťahu splnená aj požiadavka povahy záväzku. Uvedené požiadavky musia byť splnené pri vzniku záväzkového vzťahu, v opačnom prípade o obchodnoprávny vzťah nepôjde.

21. V predmetnom spore sa žalobca (správca bytového domu) domáha voči žalovanému uhradenia nedoplatku za správu bytového domu, za plnenia spojené s užívaním nebytového priestoru a za

preddavky do fondu prevádzky, údržby a opráv bytového domu za rok 2021. Žalovaným v spore je subjekt, ktorý sa vyznačuje statusom podnikateľa. Žalobca ako obchodná spoločnosť sa sama osebe síce tiež vyznačuje statusom podnikateľa, ale podstatné je,

že v konaní vystupuje ako zákonný zástupca spoločenstva vlastníkov bytov a nebytových priestorov, ktoré nie je podnikateľom, pričom ide o subjekt s osobitným právnym postavením vyplývajúcim zo zákona o vlastníctve bytov. Hoci je teda žalujúci správca podnikateľský subjekt, podstatné je, že jeho postavenie v spore vyplýva zo zastupovania spoločenstva vlastníkov bytov ex lege, nakoľko správca vykonáva v zmysle § 9 ods. 7 ZoVB správu bytového domu v mene a na účet vlastníkov bytov. Rovnako tak v zmysle § 9 ods. 8

písm. b) ZoVB, správca zastupuje spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov v konaní pred súdom v sporoch o nároku na úhradu dlhu alebo plnenia inej povinnosti vlastníkom bytu alebo nebytového priestoru v dome, ako je tomu aj v tu posudzovanom prípade. Správca bytového domu teda aj v predmetnom spore koná v mene vlastníkov bytov a nebytových priestorov bytového domu. Z uvedeného je zrejmé, že požiadavka kladená ustanovením § 261 ods. 1 ObZ na povahu subjektov nie je splnená, keďže pri vzniku záväzkového vzťahu na strane vlastníkov bytov a nebytových priestorov nebola splnená podmienka statusu podnikateľa. Na základe toho možno konštatovať, že medzi žalobcom a žalovaným nie je v tomto prípade obchodný záväzkový vzťah a prejednávany súdny spor nemá obchodnoprávny charakter (obdobne viď uznesenie Najvyššieho súdu SR

sp. zn. 5Obdo/21/2022 z 27. septembra 2023, resp. uznesenie Najvyššieho súdu SR

sp. zn. 5Ndob/15/2024 z 26. júna 2024). Dôvodný bol tiež poukaz na to, že zmluva o výkone správy podľa ZoVB sa považuje za zmluvu spotrebiteľskú.

22. Z vyššie uvedeného je možné uzavrieť, že predmetný spor má charakter občianskoprávny a nie obchodnoprávny. Preto na jeho prejednanie nie je daná kauzálna príslušnosť súdu podľa § 22 CSP [tu podľa § 22 písm. a) CSP] a nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu je dôvodný.

23. Keďže v danom prípade bolo zistené, že sa nejedná o obchodnoprávny spor, je zrejmé, že postup Okresného súdu Banská Bystrica, ktorým na návrh žalobcu postúpil spor Mestskému súdu Bratislava III ako súdu kauzálnu príslušnému, nebol správny.

Vzhľadom na to, že nejde o obchodnoprávny spor, pri určení súdu príslušného na konanie v spore sa prednostne neaplikuje § 22 CSP upravujúci kauzálnu príslušnosť súdu v obchodnoprávných sporoch. V danom spore je tak na konanie príslušný všeobecný súd žalovaného. Preto za aplikácie § 13 v spojení s § 12 ods. 2 CSP, príslušným súdom na konanie v spore je Mestský súd Bratislava IV.

24. Na základe vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

25. Rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.